

RAADGEVEND COMITÉ bij het VAPH

Secretariaat Raadgevend Comité
Zenithgebouw
Koning Albert II-laan 37
1030 BRUSSEL
T 02 249 32 84
www.vaph.be

De heer James Van Casteren
Administrateur-generaal
VAPH
Koning Albert II-laan 37
1030 BRUSSEL

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk

1100/RC/JPVB/gp/22/AdvRC27-09

Datum

7 oktober 2022

E-mailadres

gerrit.pearce@vaph.be

Bijlagen

-

Adviezen van het Raadgevend Comité bij het VAPH uitgebracht tijdens zijn zitting d.d. 27-09-2022

Geachte heer Van Casteren

Op de zitting van 27 september 2022 heeft het Raadgevend Comité bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap de hiernavolgende adviezen en bekommernissen geformuleerd.

1 Conceptnota 'Vroeg en Nabij' DOC/RC/2022/27.09/57

Na beraadslaging heeft het Raadgevend Comité bij het VAPH geconcludeerd dat het niet kan overgaan tot een formele positieve adviesverlening m.b.t. het voorliggende tekstvoorstel van conceptnota Vroeg en Nabij. Het comité waardeert het feit dat de nota tot een samenhangend geheel is kunnen komen i.f.v. de geïntegreerde ondersteuning van minderjarigen en hun gezin, maar is niettemin van oordeel dat zij op talrijke vlakken onvoldoende duidelijkheid biedt, waardoor geen eenduidige interpretaties mogelijk blijken te zijn. Het comité wenst zich met onderhavig advies dan ook toe te spitsen op het aanreiken van zijn kritische succes factoren inzake het concept en de nadere uitwerking ervan.

Het comité schaart zich achter de doelstelling van Vroeg en Nabij, m.n. de realisatie van het recht op kansrijk opgroeien van alle kinderen en jongeren in een inclusieve samenleving, dit met de nodige zorg en ondersteuning op maat, en liefst zo vroeg en nabij mogelijk.

Het comité acht het cruciaal dat, inzonderheid t.a.v. kinderen en jongeren met (een vermoeden van) handicap en hun gezinnen, **gedeelde verantwoordelijkheid** in de praktijk wordt waargemaakt. opgenomen. Om dit te realiseren hebben niet enkel de sectoren van het eigen beleidsdomein een essentiële rol te vervullen i.h.k.v. de doelstellingen van Vroeg en Nabij, maar moeten ook andere Vlaamse beleidsdomeinen, zoals **Onderwijs, Mobiliteit en Wonen**, bij het concept worden betrokken. Het komt er daarbij ook op aan om de eigen expertises in deze belovende sectoren in te brengen. Ook afstemming met **federale bevoegdheidsdomeinen** (Justitie, Volksgezondheid,...) zal vereist zijn.

Het comité is de mening toegedaan dat **passende en voldoende financiering** een tweede randvoorwaarde zal behelzen om de doelstellingen van het geïntegreerde concept - o.m. te

operationaliseren door de verzekering van relationele continuïteit (die als pijler trouwens nog sterker zou mogen worden beklemtoond in de nota) – te kunnen realiseren. De terbeschikkingstelling van bijkomende budgettaire middelen is volgens het comité een noodzakelijke voorwaarde, gelet op de aanzienlijke wachtlijsten waarmee de onderscheiden sectoren WVG nu reeds worden geconfronteerd. Het comité meent dan ook dat het in de nota aan de noodzakelijke 'sense of urgency' daarrond ontbreekt.

Het comité is het unaniem eens met de noodzaak van samenwerking i f v de realisatie van geïntegreerde zorg en ondersteuning, maar beklemtoont dat de beschikbare middelen in de eerste plaats moeten worden ingezet voor concrete ondersteuning van de zorgvraag zelf veeleer dan voor de financiering van nog eens extra structuren zoals (o.m.) 'networks of networks'.

Het luik samenwerking moet hoe dan ook op alle drie niveaus (lokaal, bovenlokaal, Vlaams) nog nader worden geconcretiseerd. Het wordt te snel vertaald in structuren (netwerken), terwijl men rekening zou moeten houden met lessen die kunnen worden getrokken uit de evaluatie van netwerkingen die momenteel lopen i.h.k.v. pilootfases.

Ook is nog verdere uitwerking vereist over de wijze van toegang tot zorg en ondersteuning en de plaats van de diagnostiek en inschaling daarbinnen; gelijkberechtiging qua toegang moet in ieder geval gegarandeerd kunnen worden.

In het bijzonder leeft er in de sector bezorgdheid over de rol van lokale besturen in de lokale netwerken, en over de concrete wijze van bijschakelen. Hoewel er ook nog onduidelijkheid is m.b.t. de positie van de bovenlokale partners (zoals VAPH-voorzieningen), acht het comité het van cruciaal belang dat bovenlokale samenwerking op een transparante manier vanuit gelijkwaardigheid zou gebeuren.

Het comité deelt het cruciale belang van preventie, maar heeft de indruk dat dit aspect zich in de nota eerder toespitst op het voorkomen van crisissituaties. Het komt er voor het comité veeleer op aan om na te gaan hoe op structurele wijze kan worden voorkomen dat mensen in een moeilijke situatie terecht komen.

Het principe van doelregelgeving met klemtoon op outcome beoordeelt het comité eveneens als positief aangezien dit mogelijkheden biedt om stappen vooruit te zetten in het belang van inzonderheid ook kinderen en jongeren met (een vermoeden van) handicap. Tegelijkertijd roept de voorgenomen doelregelgeving m.b.t. het voorzieningenbeleid bij zowel sociaal ondernemers als werknemers ook bezorgdheden op i f.v. de operationalisering ervan. Aldus rijzen er bezorgdheden over bvb. de wijze waarop 'werkbaar werk' zal worden gerealiseerd, alsook over de wijze waarop outcome zou worden bepaald in de VAPH-sector. Het comité vraagt zich aldus ook af hoe zinvolle key performance indicators (KPI) zouden kunnen ontwikkeld worden i.f.v. behaalde resultaten t.a.v. kinderen en jongeren met ernstige zorgvragen (bvb. ingevolge meervoudige problematieken). Het comité is het er hoe dan ook over eens dat kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning gegarandeerd moet blijven.

Het comité is van oordeel dat het belang van tijdige en voldoende gespecialiseerde hulp onvoldoende wordt beklemtoond. Inzake expertises en specialismen stelt het bovendien vast dat de nota beperkt blijft tot die op het vlak van crisis, verontrusting en zorgbemiddeling – zaken die cruciaal zijn voor 'Jeugdhulp'. Ook andere deskundigheden - zeker ook op het vlak van handicap - zouden aan bod moeten komen op de drie niveaus. Met name de rol van de 'networks of networks' terzake is voor het comité onduidelijk.

Het comité benadrukt dat **vraagsturing** als een dominant uitgangsprincipe dient te worden gehanteerd in de conceptnota. Om zelfregie daadwerkelijk te kunnen realiseren moeten de **keuzemogelijkheden inzake ondersteuningsmodaliteiten** voor minderjarigen met een handicap worden **uitgebreid**. In die zin vraagt het comité om een gelijkwaardige behandeling van mensen die opteren voor cashbudget dan wel voucher.

In het belang van **zelfregie** is het comité eveneens van mening dat - naast de vermelde professionele actoren zoals CLB's, OCMW's, CAW's, DMW's - **ook gebruikersorganisaties** moeten worden gevaloriseerd i.h.k.v. het **individueel coachingmodel en de opdrachten van lokale netwerken**.

Het comité acht het voorliggende tekstvoorstel onvoldoende gerijpt om als basis in aanmerking te komen voor een tekstvoorstel van kaderdecreet. Het comité beklemtoont evenwel dat alle geledingen van de VAPH-sector zich blijvend wensen te engageren m.b.t. de nadere uitwerking van het concept Vroeg en Nabij. Het comité benadrukt terzake het belang van de input van ervaringsdeskundigheid, en roept de overheid dan ook op om zowel gebruikersorganisaties, bijstandsorganisaties, organisaties van aanbieders en van werknemers vanuit (o.a.) de VAPH-sector nauw te betrekken bij het vervolgtraject. Het comité is van mening dat dit traject de kans moet worden geboden om op grondige en kwaliteitsvolle wijze te worden doorlopen.

2 Beleidsaanbevelingen n.a.v. de bevraging Prioriteitengroep 3 DOC/RC/2022/27.09/58 (= DOC/RC/2022/05.07/52)

Het comité bevestigt zijn op 5 juli uitgebrachte advies, dat hierna wordt herhaald met aanvulling van de cursief gedrukte passages.

Het comité wenst de volgende algemene bedenkingen n.a.v. de resultaten van de bevraging te formuleren.

- Er moet de nodige omzichtigheid in acht worden genomen bij het trekken van conclusies n.a.v. vaststellingen van het onderzoek m.b.t. individuele ondersteuning en de andere ondersteuningsfuncties, het onderscheid is voor mensen wellicht niet altijd zo duidelijk. Men mag ook niet voetstoots aannemen dat eventuele conclusies terzake in om het even welke individuele situatie zouden gelden.
- Het feit dat personen geen gebruik (kunnen) maken van reguliere dan wel VAPH-ondersteuningsmogelijkheden kan vaak worden beïnvloed door de specifieke levensomstandigheden van betrokkenen. Met name een migratie-achtergrond of kansarmoede kunnen immers drempels vormen om een beroep te doen op ondersteuning. *In dit verband pleit het comité voor de herinvoering van het concept 'contactpersoonschap' om de noden van (m.n.) kwetsbare personen te kunnen blijven opvolgen.*
- Het zou interessant zou om in verder onderzoek na te gaan wat vrijblijvende individuele gesprekken op maat (dus niet voor iedereen o.b.v. een intensief traject) kunnen opleveren. N.a.v. een dergelijk onderzoek naar de meerwaarde van vrijblijvende gesprekken voor personen in PG 3 moet er voldoende aandacht worden besteed aan eventuele opbrengsten en eventuele kosten die ermee gepaard gaan (cf. return on investment).

Vervolgens wenst het comité ook de volgende aandachtspunten te formuleren:

- Uit het onderzoek kan worden afgeleid dat de vraag naar praktische hulp vrij hoog is. Betaalbaarheid en het in eigen regie kunnen nemen van de praktische hulp blijken van belang om hierop een beroep te kunnen doen. Het comité vraagt dan ook om te reflecteren over de herinvoering van een laagdrempelig zorgbudget voor personen met een handicap. Dit zou voor een aantal personen met een handicap een eerste opstap kunnen zijn veeleer dan dat ze onmiddellijk een beroep zouden doen op een PVB.

- Uit de studie blijkt dat er ook problemen zijn m.b.t. het reguliere ondersteuningsaanbod. In dit verband vormt de tegemoetkoming aan de mobiliteitsnoden van personen met een handicap een ernstig probleem. Het comité vraagt dat de terzake bevoegde kabinetten hierover dringend zouden overleggen met het oog op oplossingen inzake vervoer die de bevoegdheid van het VAPH overstijgen. *Ook meer in het algemeen is het comité van oordeel dat alle beleidsvelden i.h.k.v. inclusieve beleidsvoering hun verantwoordelijkheid dienen op te nemen om tegemoet te komen aan de noden van personen met een handicap; de urgentie hiervan kan niet voldoende worden beklemtoond.*
- Het comité beklemtoont het belang van rechtenverkenning. Zowel burgers als professionele hulpverleners - die in individuele gesprekken voor toelichting en ondersteuning terzake kunnen zorgen - zouden toegang moeten hebben tot een rechtenverkenner qua premies en tegemoetkomingen. Het is in dit verband ook noodzakelijk om een methode te vinden om (m.n. kwetsbare) mensen te bereiken die de mogelijkheden waarop ze recht hebben niet benutten. *Het comité ziet hier een taak weggelegd voor het geïntegreerd breed onthaald (GBO) van de eerstelijnszones dat verder moet worden ontwikkeld.*
- In prioriteitengroep 3 zijn nog zeer veel personen ingedeeld die zich reeds op de Centrale Registratie Zorgvragen (CRZ) bevonden en die derhalve nog geen traject van vraagverheldering hebben doorlopen conform het PVF-stelsel. Het comité acht het zinvol om voor betrokkenen begeleiding inzake de diverse ondersteuningsmogelijkheden (inclusief voormelde rechten op premies en tegemoetkomingen) te voorzien. Het comité denkt hierbij aan een doeltreffende laagdrempelige ondersteuning. *Het comité stelt voor dat er voor de uitwerking van acties in overleg zou gebeuren met (m.n.) de stakeholders die op het terrein geparticipeerd hebben aan de bevraging PG3.*
- Het comité is van mening dat lage ondersteuningsvragen niet noodzakelijk minder prioritair hoeven te zijn. Tegemoetkoming aan kleine ondersteuningsnoden kan immers niet alleen reeds voor onmiddellijke een oplossing zorgen, maar ook een preventief effect hebben.
- Gelet op de herprioriteringsvragen die na v.d. studie blijken te worden ingediend, informeert het comité naar de wijze waarop het beleid wenst te kijken naar een actualisering van Prioriteitengroep 3. Het comité wenst terzake alvast te vermijden dat mensen ingevolge herprioritering helemaal achteraan in een andere prioriteitengroep komen te staan. Een nog betere optie bestaat erin dat garanties worden geboden dat het PVB in prioriteitengroepen 1 én 2 binnen een bepaalde periode ter beschikking wordt gesteld. Het bieden van zorggarantie binnen een bepaalde termijn in PG 1 en PG2 ondervangt dit probleem.
- *Het comité wenst het belang van het rekening houden met deelvragen i.f.v. eventuele onderscheiden prioriteitsbeoordelingen door de VTC te beklemtonen.*

3 Monitoring PVB Q2 2022 DOC/RC/2022/27.09/59.1

Het raadgevend comité heeft akte genomen van de nota

4 Monitoring PAB Q2 2022 DOC/RC/2022/27.09/59.2

Het Raadgevend comité heeft akte genomen van het voortgangsrapport, en adviseert om het volledig beschikbare bijkomende budget zo snel mogelijk door te geven aan het agentschap Opgroeien, zodat deze middelen tijdig toegekend kunnen worden dit jaar.

5 Vervanging lid Bureau
DOC/RC/2022/27.09/60.1

Conform art. 8 §1 van zijn huishoudelijk reglement wijst het Raadgevend Comité de heer Maarten Loncin aan als lid van het Bureau ter vervanging van mevrouw Elke Vande Velde m.i.v. 1 januari 2022.

6 Permanente werkgroepen: vervangingen
DOC/RC/2022/27.09/60.2

Het Raadgevend Comité adviseert de leidend ambtenaar om, conform art. 25§1 van zijn huishoudelijk reglement:

- a) de heer Johan Decruynaere aan te stellen als lid van de permanente werkgroep Toeleiding als vertegenwoordiger namens de gebruikersgeleding ter vervanging van de heer Dries Fonteyn met ingang van 1 november 2021 t.e.m. 31 december 2022,
- b) mevrouw Ria Bruyneel aan te stellen als lid van de permanente werkgroep Financiering en Besteding namens de gebruikersgeleding ter vervanging van de heer Dries Fonteyn met ingang van 1 november 2021 t.e.m. 31 december 2022,
- c) mevrouw Veronique Denhaerincx aan te stellen als lid van de permanente werkgroepen Toeleiding en Financiering & Besteding namens de gebruikersgeleding ter vervanging van resp. Johan Decruynaere en Ria Bruyneel met ingang van 1 januari 2023
- d) mevrouw Anima Eliano aan te stellen in de permanente werkgroep Toeleiding als vertegenwoordiger namens de geleding MDT's ter vervanging van mevrouw Marieken Engelen met ingang van 1 maart 2022

7 Permanente werkgroepen: voorstel stelsel vaste plaatsvervangers
DOC/RC/2022/27.09/60.3

Het Raadgevend Comité adviseert om voor de permanente werkgroepen een systeem van vaste plaatsvervangers in te voeren en daartoe de huidige organisaties aan te schrijven met het verzoek om voor hun vertegenwoordigers in de resp. permanente werkgroepen een plaatsvervanger van het andere geslacht voor te dragen. Het comité adviseert de leidend ambtenaar om het huishoudelijk reglement van de subcommissies van het Raadgevend Comité aan te passen terzake

8 Vlaamse Toeleidingscommissie: voorstel benoeming lid

Het Raadgevend Comité verleent een positief advies met betrekking tot de benoeming van onderstaand kandidaat-lid voor de Vlaamse Toeleidingscommissie:

Naam	Provincie	Rol	Hoedanigheid	Discipline
Dirk Vuylsteke	VTC Antwerpen VTC Brugge VTC Gent VTC Hasselt VTC Leuven	Stemgerechtigd lid	Professioneel deskundige	Arts

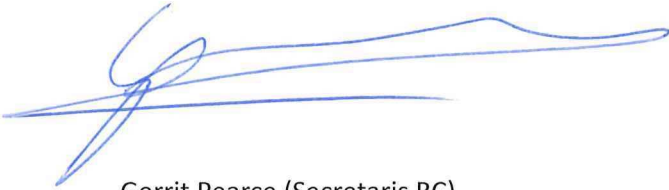
9 Vergaderkalender 2023
DOC/RC/2022/27.09/62

Het comité heeft akte genomen van de vergaderkalender 2023

Ik dank u bij voorbaat om deze adviezen en bekommernissen eveneens te willen overmaken aan de Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Met vriendelijke groeten

Voor de voorzitter, i.o.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized, elongated shape.

Gerrit Pearce (Secretaris RC)

Jean-Pierre Van Baelen
Voorzitter van het Raadgevend Comité